

Trecutul politic al unei monografii arheologice: Hăbășești, 1954

Radu-Alexandru DRAGOMAN

Abstract: Hăbășești (1954) is an archaeological monograph well-known to those interested in the Neolithic period in Romania and the Cucuteni-Tripolye tradition. This text refers to an almost totally ignored aspect from the history of the Hăbășești volume, namely its political past. The analysis is based on a series of documents from the archive of the former Secret Police regarding the archaeological excavations at Hăbășești, on the memoirs of Vladimir Dumitrescu about the period spent in communist political prisons (Vl. Dumitrescu 1994), and, last but not least, on the consideration of the book's appearance. I argue that the political dimension of the monograph is not to be found in the text itself, which, except for a few terms, is "strictly scientific", but (1) in the research process that led to the monograph, process supported and strictly monitored by the communist political authorities; (2) in the final material object, which politically marks the birth of a "new archeology" and a "new world"; and (3) in the apolitical character of the text, which makes possible the attachment of the meanings desired by the communist political regime.

Rezumat: Hăbășești (1954) este o monografie arheologică binecunoscută celor interesați de perioada neolitică din România și de tradiția Cucuteni-Tripolie. Textul de față se referă la un aspect aproape total ignorat din istoria volumului Hăbășești, și anume la trecutul său politic. Analiza se bazează pe o serie de documente din arhiva fostei Direcții Generale a Securității Poporului referitoare la săpăturile arheologice de la Hăbășești, pe memoriile scrise de Vladimir Dumitrescu despre perioada petrecută în închisorile politice comuniste (Vl. Dumitrescu 1994) și, nu în ultimul rând, pe luarea în considerare a aspectului cărții. Susțin că dimensiunea politică a monografiei nu este de găsit în textul propriu-zis, care, exceptând câțiva termeni, este unul „strict științific”, ci (1) în procesul de cercetare ce a dus la apariția monografiei, proces susținut și monitorizat cu strictețe de autoritățile politice comuniste; (2) în obiectul material final, ce marchează politic nașterea unei „noi arheologii” și a unei „lumi noi”; și (3) în caracterul apolitic al textului, care face posibilă atașarea semnificațiilor dorite de regimul politic comunist.

Keywords: History of archaeology, archaeology and politics, communist Romania, archaeological excavations, Hăbășești, archaeological monograph.

Cuvinte-cheie: Istoria arheologiei, arheologie și politică, România comunistă, săpături arheologice, Hăbășești, monografie arheologică.